

capreolorum uitis imaginem exprimere, sed uti dicebam hic recta, illic transversim & oblique uarietate admodum prominere. Atque ab hac similitudine reor parentes illos omnino laude dignissimos, qui domi pueros ut lectione & scriptura, sic etiam in cadauerum confectionibus exercebant, corpus hoc *ligorodolū* *Hyasērlw*, quasi uaricosum ad testes affluente diceret, appellasse. Quamquam Herophilus, Lycus, Marinus, & dissectionis procerū primarius Galenus, etiam id nomen alijs parti, neque illi semper eidem, uti mox dicam, accommodent. Ceterum unicus mihi ex tot Galeni libris occurrit locus, ubi praesens corpus uaricosum plexum appellat, atque is est in nono de Partium usu, quo reticularē in caluaria plexum suis bobus delusus effingit. Vt cunque uero id corpus nuncupes, basi sua elatiori parti intimae testis tunicae, quam uerē primaeque *modolū* *Hyasērlw* uocatam arbitror, adnascit, ac multos ramulos recta hanc tunica perforantes elatiori quoque testis parti distribuit, multipliciter per testis substantiam perinde ac icoris, quos recta corpus id testis substantiae offert, alias per ambitum dictae nunc tunicae frequētes, & uenis in oculi tunica adherente sparsis, quam similes soboles diffundit, a quibus denuo germina in testis substantia perungunt. Haec uenae ac arteriae feminaliū est series, quas siue ita, siue uasa testis sanguine spiritumque deferentia, aut praeparantia nuncupes, nihil moror, modo haec a iam recensendo uase prorsus distinguas. Ad externū enim uaricosi illius corporis latus quā testis applatur, aliud corpus album & durioris nerui modū durum, intimae testis tunicae adnascitur, hincque incipit. Hoc exterius quā testis nō committitur gibbum, & quodāmodo teres est, nam latius nōnihil quam crassum uisitur: quā uerō tunice illi connatū est, secundū conuexū testis id cauum existit. Secundū hoc corpus ab externo uaricosi corporis latere, ad ipsius posteriorē sedem fertur, & deorsum modicē uersus interiora propens, secundū posteriorē testis sedē intimae testis tunicae ualidissime tantisper adnascitur, donec ad humiliorē testis descendit sedem, a qua denuo sursum reflectitur intimae testis tunicae attensum, in cumbensque quidem, at nō amplius ipsi connatū, & nō eandem formam retinens. Per totum enim ductum, quo testis tunicae corpus id necit, propemodū aequaliter crassum eiusdemque figurae est, quam compacto uitis, aut cucurbitae capreolo assimilare queas. quāquā tamen nō in orbē, sed uelut in latera, huius corporis reuolutiones fiant, ad eum ferē modū quo angues & anguillas ocyus repere cernimus. Huius namque corporis anfractus & inuolutiones admodū inuicem continuae & connatae cōspiciuntur, ut & lignorum uermibus eas assimilare integrum sit. Respondent enim illis, & deinde etiā multum referunt cerebelli processus, quos in septimo libro a uermium imagine nomen inuenisse dicam. Atque hinc etiā fortassis in Arabū interpretibus lumbrum nomen legitur: ita enim praesens corpus, quā testis connascitur, Arabū nōnulli uocauisse uidentur. nam eorum aliquis etiā implexum uenae, arteriaeque supra sedem testis elatiorē, ita nuncupauere. Porro secundū hoc corpus quod uermi assimilabā, nihil prorsus uaricibus, qui inaequaliter neque eadem serie extuberant, accedit. Quāquā si bene Galeni sententiam in libris de Semine percipiam, alibi has reuolutiones ex Herophili suffragio *ligorodolū* *Hyasērlw* appellari uelit: alibi autem eo nomine alia eius quod iam tractamus corporis partem, quā id peni inseritur, ita uocet: quā uerō ea sit, ubi corpus hoc, sermone ad penem usque deduxero, audies. Ad hunc itaque modū corpus id intimae testis tunicae cōnascitur, & exterius demptis reuolutionū impressionibus laeue est, intus uerō quum ab intima testis tunica acutiori cultello adimitur, asperū, sed nullis quae oculis subijciuntur meatibus peruium est. Neque etiam aliter cauum esse uisitur, nō hic solum quā testis tunicae connascitur, sed neque quā ab illa abscedens sursum fertur. Quum primum namque ad inferiorē testis partem descendit, recta sursum reflexum angustius, magisque teres sensim efficitur, & non amplius inuolutum, in teretem quasi neruum desinit. atque id ipsi maxime euenit, ubi elatiorē testis partem sursum scandens superat. Quō quum pertigerit, anteriori eius corporis, quod nos uaricosum esse diximus, parti uersus interiora innititur, & ipsi tenuis membranulae interuentu connexum, altius tantisper procedit, donec per idem peritonaei foramen, quod uenae ac arteriam seminales transeunt, in peritonaei amplitudinem pertingat. In quo transitu corpus id non amplius anteriori uenae arteriaeque parti attenditur, sed in posteriora reflexum, sub illis in peritonaeum transcedit. Hinc ex dextro latere (dextri enim testis enarrationem prosequor) ad posteriorē pubis ossis sedem reflectitur, & posteriori peritonaei parti connexum, super urinarium dextri lateris meatum sub uesica deducitur. Eodem parum mino ratione a sinistro teste corpus simile perfertur, & ambo sub posteriori uesicae sede super rectum intestinum ad uesicae uandis initium protensa, sensim mutuo appropinquant, & latiora crassioraque facta, inter se tandem coeunt, unumque corpus sub uesicae ceruicis initio constituant, in glandulosa quae nunc dicemus organa absumptū. Hoc fanē corpus a teste ad hunc modum

Implexus uenae ac arteriae in testis substantia, quod pro uenae inuolutum inferio.

Vasis semen a teste ad uesicam ceruicē deferentis histio.

modum ascendens, procul dubio id est quod Herophilus *σπερματικὴν πύλον* appellauit, quodque nos uas semen deferens, ad illius imitationē, aliquādo & iactatorē dicimus. nam reuera corpus hoc a testis substantia semen assumens, ad penem id deferit. Verū ut cauitas ipsius per uniuersum ductum perquam obscura est, raroque admodum sectione deprehenditur: ita quoque obscuriores meatus foraminaque sunt, quae a teste per intimā ipsius tunicae in eius corporis aut uasis semen deferentis reuolutiones pertinent. Praeterea uasis huius in penem insertio conspectū quodammodo fugit, & coitus tantum aut excretionis seminis tempore aperitur, quod quidam Patuij dissectus facile edocuit, qui ante suspendium inuoluntario seminis fluxu laborans, hos meatus omnes apertos laxosque habuit, eos potissimum qui ex testibus in deferentis semen uasis reuolutiones perungunt, & quibus dextrū & sinistrū deferentia semen uas in uesicae ceruicem terminantur. Herophilus, & ex ipsius suffragio Galenus, hic ubi dextrum uas sinistro permiscetur, amboque paulo anteaquam coeant latiora crassioraque reddi diximus, alijs quibuldam reuolutionibus haec uasa circumagi inuoluique uidetur innuere, quū & in hac sede praesentia uasa subinde *ligorodolū* *Hyasērlw* nominat. Vasa haec inibi nunquā nisi perque obscure mihi inuolui uisa sunt: & si quae sit reuolutio, ea penitus illi similis apparet, quam haec uasa obtinent, quā primum ab intima testis tunica nō amplius illi tunicae connata abscedit. tale enim quid canes, & magis adhuc caudati simij & tauri indicant, parum cōspicuis reuolutionibus ea sede frequenter donati. Caeterum corpus glandosum, in quod deferentia semen uasa postquam coiere inferuntur, quodque Herophilus *σπερματικὴν πύλον* appellat, ad humillimā uesicae partem reponitur, mediū quodammodo inter uesicae corpus & illius ceruicem. Est autem corpus id unicum, & subinde ipsius testibus grandius, at nō ad amussim rotundū. nam antierius & posterius depressum, a lateribus autem rotundum instar globi cernitur. per ipsius uerō mediū uesicae canalis procedit, qui hic paulo quā in reliquo progressu latior, ampliorue existit: non tamen quod manifeste cōspici possit, a semen deferentibus uasis foratus, sed asper duntaxat ac inaequalis & rugosus: idque potissimum in posteriori ipsius sede, ubi interdum deferentium uasorum ingressum accurato studio secantes, conspicue deprehendimus. Deinde uesicae ceruix, quae per glandosum corpus fertur, distincta ab illo corpore membrana neutiquā est, nam solus glandosi corporis finis communem hic urinae feminiūque meatum conficit, per reliquum autem processum canalis ille priuatum est corpus, orbiculari musculo statim a glandoso corpore circumdatum, & dein duobus quae penem praecipue constituunt corporibus adnatum. Quae uerō haec penis sint corpora, quum penis persequeretur musculos, obiter cōmemorauī. ubi autem singulorum quae iam complexus sum usus succincte ascripsero, rursus paulo diffusius ipsorum constructionem (quod ipsorum cognitio manuali artifice, propter crebros quibus homines uexantur morbos, nimis quā necessaria sit) recensero. Quando itaque haecenus enumerata diligenti sectione aggressus eris, ut singulorum usus tibi praescribatur, minime exiges, quum is attentē secantibus locuple- tius, ac cum maiori Naturae admiratione occurrat, quā quis prolixē & sedulo exprimere possit. Ex icoris enim pulmoniū lienis & renum constructione, pugnantium inter se autoritatum relicta congerie, doceberis, testium substantiam ingenua sibi facultate, ex materia quam uenae ac arteriae illi deferunt, ac per totum testem (ut uenae per icur sanguinem) diffundunt, semen efficere: & quemadmodum icoris caro sanguificationis opifex censetur, ita & hanc testium substantiam seminis procreatricem, paremque hic organorum ac in icore, constructionem esse. Quemadmodum enim cibos nutritioni aptos ore assumimus, eosque uentriculo conficimus, & quod confectum est ex intestinorum anfractibus longo ductu in icoris cauum fertur: ita quoque optimam sanguinis spirituumque portionem testium uenae ac arteriae perferunt. non quidem breui aliquo, aut non anfractuoso progressu, uerum longissimo, & innumeris reuolutionibus spirisque tortuosum & errantem: ut materiam testi praeparatam, seminique efficiendo magis opportunam communicent. neque id in unam amplam testibus in cisam cauitatem, sed in tenuissima, eademque tunica subtili admodum formata uascula, per testis substantiam frequentissima serie distributa. Vt quemadmodum de icoris carne dictum est, ita & testis substantia facultate sibi insita sanguini & spiritui suis uasculis contentis perfectam seminis naturam impertiat. Atque haec uis in masculis roboris & uirilitalis, in feminis muliebritatis causa existit, corpusque uniuersum ita alterat, ut id quod neque mas, neque femina per se esset, mas uel femina euadat. Rursus ut in icore uenae cauae furculi ex portae ramis sanguinem al- fumebant, atque in illis quoque is perfectius elaborabatur: sic etiam porū meatusque innumeri, sed gracillimi, paratū a testibus semen in deferentis uasis anfractus testi connatos expor- tuncunt, ut hinc rursus ex utroque teste semen in eam sedem in uiris deducatur, quā commodē in uterum proijci & ciaculari ualeat. Ad hanc functionem conducit, dextri testis uenam a ca-

Glandosum corpus uasorum semen deferentium inferio- nem excipiens.

Partiumque hoc Capite de scribitur con- structionis ratio.

Vasorum testi materia deduc- centium ortus ratio.